

E HINA'ARO 'OE E FA'AŌ I ROTO I TE 'ŌPERERA'A FENUA ?

A hea e fa'aō i roto i te hō'ē 'ōperera'a fenua nā ni'a i te tumu tāta'i tahi ?

E hō'ē matahiti tō te hō'ē fatu tuha'a, i 'ore i 'itehia i roto i te hō'ē 'ōperera'a fenua nō te fa'aō mai i te taime hope'a o te piara'a o te fa'atīanira'a 'āmui, nō te fa'atae i tā na anira'a 'ia fa'a'ō i roto i te 'ōperera'a.

Mea nā hea ?

A fa'aha'amana'o i te nūmera anira'a 'ōperera'a fenua nā ni'a i te tumu tāta'i tahi i roto i tā 'oe fa'aōra'a. Tei te piha 'ohipa a te pāpa'i parau o te ha'avā a te tiripuna 'ohipa fenua e 'itehia ai taua nūmera rā.

E tītauhia te ta'ata e hina'aro e fa'aō e pāpa'i i te hō'ē rata i reira o ia e tātara ai i tō na ti'ara'a 'ia fa'aō ma te ha'apāpū ('e te hō'ē parau 'e 'aore rā te tahi atu parau ta'a 'ē) nā hea o ia e ō ai i roto i te pu'e faufa'a : nā roto i te taura fēti'i, te hō'ē parau i ha'amanahia 'e te notēra, te hō'ē parau tutu'u ...

I hea ?

E 'āfa'i atu i tā 'oe anira'a (te mau parau 'ite ato'a) i te tiripuna e ha'apa'o i te ta'amotu i reira e vai ai te mau fenua e 'ōpere.

Nō te mau Tuamotu, tei te tiripuna nō Pape'ete i te piha fa'ari'ira'a e ani atu i te pāpa'i parau nō te tiripuna a te mau motu.

I hea roa e 'āfa'i ai i tā 'oe mau anira'a ?

E 'āfa'i atu i te mau anira'a 'ōperera'a tiripuna nā ni'a i te tumu tāta'i tahi 'e te mau anira'a 'ia fa'aō i te tiripuna e ha'apa'o i te ta'amotu i reira e vai ai te mau fenua e 'ōpere.

Vaira'a o te mau fenua e 'ōpere	Tiripuna tano	Nohora'a	Niuniu Rata niuniu	Mātara
NI'A MATA'I	Tiripuna 'ohipa fenua nō Pōrīnetia farāni	42, av. Pouvanaa a Oopa - BP 101 98 713 Papeete	☎ 40 80 01 00 ☎ 40 80 01 02	7h30 12h00
TUAMOTU MA'AREVA 'E TUHA'A PAE	Ha'avā nō te mau motu I te Tiripuna nō Papeete	42, av. Pouvanaa a Oopa - BP 101 98 713 Papeete	☎ 40 41 55 00	7h30 12h00
RAROMATA'I	Tiripuna 'ohipa fenua Tuha'a nō Ra'iātea	BP 38 98735 Uturoa	☎ 40 60 05 60 ☎ 40 66 22 98	7h30 12h00
FENUA MĀTUITA	Tiripuna 'ohipa fenua Tuha'a nō Nuku-Hiva	BP 47 98 742 Nuku-Hiva	☎ 40 92 03 25 ☎ 40 92 03 65	7h30 12h00

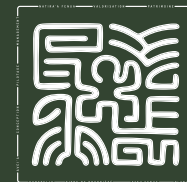
I hea roa e tai'o ai i te mau piara'a ?

I ni'a i te tahua natirara a te DAF : www.daf.pf

—
LEXPOL

—
Fare 'oire

—
Tiripuna

D · A · F
Direction
Affaires
Foncières

Te 'ōperera'a fenua nā ni'a i te tumu tāta'i tahi i mua i te ture

'Irava 827 a te Papa ture Tivira

Rave i te hō'ē anira'a 'e 'aore rā e fa'aō
I roto i te hō'ē 'ōperera'a fenua nā ni'a i te tumu tāta'i
tahi i mua i te ture

HA'AMĀRAMARAMARA'A

Te mau fā :

- Te hō'ē tuha'a fa'aotihia nō te tumu tāta'i tahi. Nō te mau 'ōperera'a unuma, e ravehia i muri mai te mau 'ōpere-fa'ahou-ra'a.
- Aita e ti'a i te mau fatu tuha'a aita i fa'aotihia 'e 'aore rā aita i faaō mai 'ia fa'ahape i te 'ōperera'a maoti rā tetahi mau ti'ara'a ta'a 'ē.

E TA'ATA ANI 'OE

E aha te tumu e nehenehe tā 'oe e ani i te 'ōperera'a nā ni'a i te tumu tāta'i tahi ?

Mai te peu e pu'e faufa'a mara'a 'ore (fenua ...) nō roto mai e rave rahi u'i mau 'ore 'e, mai te peu mea fifi 'ia 'ite o vai ma te mau fatu tuha'a, tei hea roa rātou 'e 'aore rā mea fifi 'ia tītau ia rātou, nā te reira e ha'afifi i te 'ōperera'a. E nehenehe tā te hō'ē fatu tuha'a e rave i te hō'ē anira'a 'ōperera'a nā ni'a i te tumu tāta'i tahi.

Mea nā hea ?

E tītauhia 'ia ha'apāpū i roto i tā 'oe anira'a i te 'ōperera'a nā ni'a i te tumu tāta'i tahi :

- E aha te mau mā'imira'a i ravehia nō te 'itera'a mai i te mau fatu tuha'a
- Te mau hono a te mau fatu tuha'a i 'itehia o vai ma rātou 'e i hea rātou e noho ai
- Te mau hono o te mau ta'ata e pārahi nei i ni'a i te fenua
- Te mau parau ato'a nō te 'itera'a i te mau tumu (a te mau ta'ata tītau tumu 'e tā tā rātou mau tamari'i, parau fānaura'a, tuatāpapara'a)

Tāpura o te mau parau 'āpiti faufa'a nō tā 'oe anira'a i roto i te 'ohipa 'ōperera'a nā ni'a i te tumu tāta'i tahi. A hi'o i te tāpura i te 'api i muri atu.

I hea ?

E tītauhia 'oe 'ia fa'atae atu i tā 'oe pu'e parau i te tiripuna o tā 'oe ta'amotu i reira te mau fenua e 'ōpere e vai ai.

Nō te mau Tuamotu, a fa'atae atu i te Tiripuna nō Papeete i te piha fa'ari'ira'a e ani atu i te pāpa'i parau nō te tiripuna a te mau motu.

TĀPURA O TE MAU PARAU FAUFA'A NŌ TE HŌ'Ē ANIRA'A 'ŌPERERA'A NĀ NI'A I TE TUMU TĀTA'I TAHI

Ture n°2019-786 nō te 26 nō tiurai 2019 nō Pōrinetia farāni
Tauria'a o te CPCPF (11 'irava) « 'ōperera'a nā ni'a i te tumu tāta'i tahi »
1 Fa'aotira'a n°2001-200 APF nō te 4/12/2001, 'irava 449-6 'e 449-8-1

E tītauhia 'ia ravehia te mau anira'a ato'a i mua i te tiripuna 'ohipa fenua 'e te hō'ē anira'a horora'a i tai'o-mahana-hia 'e i tu'urimahia i reira i tu'uhia, 'ia 'ore 'e fa'a'orehia :

Tātarara'a : **Ta'ata horo 'e aore rā ta'ata tītau** : te ta'ata 'e aore rā te tā'atira'a o tei ani 'ia 'ōperehia te fenua.

Tei horohia : te tahi tuha'a ta'ata e ō ato'a i roto i te 'ōperera'a nā ni'a i te tumu tāta'i tahi mā te tai'o i te mau fatu tuha'a 'e te mau ta'ata e noho nei i ni'a i te fenua.

mai te peu e ta'ata teie e horo nei : tō na pa'era'a, i'oa, ti'ara'a ta'ata, mahana e vāhi fānaura'a, tōro'a ma te ha'apāpū i te vāhi ravera'a 'ohipa, te vāhi nohora'a ti'a, te nūmera 'āfata rata, te mau nūmera niuniu 'e te nohora'a uira ;

E aore rā

mai te peu e tā'atira'a teie e horo nei : tō na huru, tō na i'oa, tō na nohora'a tōtiare ma te fa'a'ite i te nūmera 'āfata rata 'e te mau nūmera niuniu, te pū 'e te ta'ata e ti'a mai nō na 'e tō na nohora'a uira, mai te peu te vai rā ;

te hō'ē hoho'a 'iritihia mai roto i te puta a te tapiho'ora'a nō te mau ta'ata ato'a 'e te mau tā'atira'a i fa'ahepohia 'ia tāpa'o atu i tō rātou i'oa ; (e vai nei i te ISPF) ;

te pa'era'a, i'oa, ti'ara'a ta'ata, nohora'a ti'a a te mau ta'ata i horohia, tō rātou nohora'a fare rata 'e uira mai te peu tē vai rā, tā rātou nūmera niuniu, tō rātou tōro'a 'e te vāhi i reira rātou e rave ai i te 'ohipa ;

mai te peu e tā'atira'a tei horohia, tō na huru, tō na i'oa, tō na nohora'a tōtiare ma te fa'a'ite i te nūmera 'āfata rata 'e te mau nūmera niuniu, te pū 'e te ta'ata e ti'a mai nō na 'e tō na nohora'a uira, mai te peu te vai rā ;

te i'oa o te tiripuna i reira te anira'a e fa'ataehia atu : **Te Tiripuna tīvira horora'a mātāmua (Tiripuna 'ohipa fenua)**

te tumu parau o te anira'a 'e te mau parau nō te tāniuniura'a o te faufa'a mara'a 'ore e tītauhia nō te ha'amanara'a hope ; (e vai i ni'a i te tahua natirara www.otia.gov.pf)

te tātarara'a poto o te 'ohipa i tupu 'e te mau rāve'a e fāna'ohia ;

te fa'a'itera'a i te mau parau i reira te anira'a i niuhia. Nō te reira, e 'āpitihihi atu te hō'ē parau tata'i ;

i te mau taime ato'a e niuhia te anira'a i ni'a i te mau ti'ara'a i fatuhia 'e te hō'ē ta'ata i pohe, e tītauhia i te ta'ata horo 'ia hōro'a i tā na anira'a o te ti'ara'a ha'amanara'a hope a taua ta'ata rā, 'e tae atu i te mau parau ato'a 'e riro 'ei parau onofaufa'a. 'Ia 'ore, e hōro'ahia te hō'ē parau ha'apāpū'a nā te Fa'aterera'a 'Ohipa Fenua e ha'apāpū aita e parau ti'ara'a fenua 'e/'e aore rā e fa'ahitira'a i roto i te vaira'a parau ha'amāramaramara'a papa tupuna ;

te 'api parau anira'a fāri'i i te mau rāve'a 'ōperera'a 'āpī e vai i roto i te 'irava 449-10 'e o te vai nei i te piha pāpa'i parau a te ha'avā ;

e fa'a'ite i te pa'era'a, te i'oa, te ti'ara'a ta'ata, te nohora'a mau, 'e mai te peu tē vai rā, te nohora'a fare rata, te mau hono niuniu, te tōro'a mā te ha'apāpū i te vāhi ravera'a 'ohipa a te mau fatu tuha'a 'ato'a i 'itehia i te mahana ha'avāra'a nō te 'ōperera'a 'e tae atu i te mau ta'ata ato'a i 'itehia nā roto i te mau rāve'a ato'a e noho nei i ni'a i te faufa'a mara'a 'ore e 'ōperehia i te mahana a ravehia ai te anira'a ;

e fa'a'ite i te rahira'a tumu e ō i roto i te 'ōperera'a, te i'oa o te ta'ata ani o taua mau tumu tāta'i tahi 'e te mau anira'a i ravehia nō te 'itera'a i te mau fatu tuha'a o teie mau tumu tāta'i tahi ;

e fa'a'ite pāpū i te i'oa o te ta'ata ani o te mau tumu tāta'i tahi aita e mono faufa'a i 'itehia nō te ti'ara'a i reira e fa'aotihia te ti'au faufa'a mono 'e faufa'a fatu 'itea-'ore-hia.